

SPRAWOZDANIE

z działalności Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

w Kościerzynie za rok 2021

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie realizował swoje zadania w 2021r. w trudnym okresie pandemii. Realizował swoje zadania w postaci świadczeń finansowych, rzeczowych, usług i pracy socjalnej w środowisku. Celem świadczonej pomocy było tworzenie warunków umożliwiających osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych i kryzysowych sytuacji życiowych, których nie były one w stanie pokonać, jak również zaspokojenie niezbędnych potrzeb życiowych tych osób i rodzin. Uprawnione do świadczeń były osoby i rodziny, których dochód nie przekraczał kwot określonych w ustawach, a ponadto spełnione zostały inne warunki określone w tychże ustawach.

W roku 2021 Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizował zadania wynikające głównie z następujących przepisów:

- 1) ustawy z dnia 12 marca 2004r.o pomocy społecznej,
- 2) uchwała Nr 140 Rady Ministrów z dnia 15 października 2018 r. w sprawie ustanowienia wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019-2023,
- 3) ustawa z dnia 20 kwietnia 2004r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy,
- 4) ustawa z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej,
- 5) ustawy z dnia 21 czerwca 2001r. o dodatkach mieszkaniowych,
- 6) ustawy z dnia 28 listopada 2003r. o świadczeniach rodzinnych,
- 7) ustawy z dnia 4 kwietnia 2014r. o ustaleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów,
- 8) ustawy z dnia 7 września 2007r. o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- 9) ustawy z dnia 27 sierpnia 2004r. o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych,
- 10) ustawy z dnia 26 października 1982r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi,
- 11) ustawy z dnia 13 października 1998r. o systemie ubezpieczeń społecznych,
- 12) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
- 13) ustawy z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie.
- 14) ustawy z dnia 10 kwietnia 1997r. - Prawo energetyczne
- 15) ustawa z dnia 11 lutego 2016r. o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci.
„Rodzina 500+”
- 16) ustawa z dnia 7 września 1991 r. o systemie oświaty
- 17) ustawa z dnia 4 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”
- 18) ustawa z dnia 4 lutego 2011r. o opiece nad dziećmi w wieku do lat 3

19) ustawa z dnia 13 czerwca 2003r. o zatrudnieniu socjalnym

20) rozporządzenia Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017r. w sprawie organizowania prac społecznie użytecznych.

W tym okresie wykonanie budżetu Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej wyniosło - **53.002.844 złotych**

w tym na:

- zadania z ustawy o pomocy społecznej wydano – **6.514.771 zł.**,
- zadania z uchwały w sprawie wieloletniego rządowego programu „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023 – **375.530 zł.**,
- zadania z ustawy o dodatkach mieszkaniowych wydano – **1.594.709 zł.**,
- zadania z ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydano – **13.088.515 zł.**,
- zadania z ustawy o pomocy państwa w wychowywaniu dzieci – **29.375.112 zł.**,
- zadania z ustawy o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin ”Za życiem” - **28.866 zł**
- zadania z Programu „Dobry Start” – **8.370 zł**
- zadania z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii wydano – **522.840 zł.**,
- zadania z ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (prace społecznie użyteczne - środki własne gminy 40%) – **28.794 zł.**, (26.990 zł + 1.804 zł -badania)
- zadania z ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych – **198.072 zł.:**
  - opłacenie składki zdrowotnej - **197.227 zł.**, w tym:
    - (świadczenia rodzinne - **136.246 zł.**, zasiłki stałe i CIS – **60.981 zł.**)
  - koszt decyzji na świadczenia opieki zdrowotnej – **845 zł.**,
- zadania z ustawy Prawo energetyczne – dodatek energetyczny (razem z kosztami obsługi) – **4.144 zł.**,
- przemoc w rodzinie – **213 zł.**,
- zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej – **685.880 zł.**,
w tym:
  - asystent rodziny (płace i pochodne, ZFŚS) – **166.295 zł.**,
  - wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej - Placówki opiekuńcze – **195.136 zł.**,
  - wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej - rodziny zastępcze - **324.449 zł.**
- pozostała działalność – **467.845 zł.**, w tym:
  - Ogrzewalnia – **104.737 zł.**

- Inne działania „paczki wigilijne” – **6.700 zł.**
  - Dzienny Dom Pobytu „SENIOR+” – **356.074 zł.** w tym dofinansowanie – **64.080 zł.**
- pomoc materialna dla uczniów - stypendia szkolne - **94.789 zł.**
- transport związany z dowozem osób na szczepienia przeciw COVID-19 – **14.394 zł.**

Krótką informacją na temat najważniejszych pozycji w ubiegłorocznych wydatkach:

POMOC SPOŁECZNA

Z kwoty **6.514.771 zł.** przeznaczonej na **POMOC SPOŁECZNĄ – 943.171 zł.** stanowiły środki rządowe na realizację zadań bieżących z zakresu administracji rządowej, w tym opłata za pobyt w ŚDS – 682.073 zł, wynagrodzenie opiekuna sądowego – 58.874 zł, specjalistyczne usługi opiekuńcze – 202.224 zł, natomiast **1.077.506 zł.** to środki przeznaczone na dofinansowanie zadań własnych gminy, takich jak: zasiłki stałe – 598.747 zł, zasiłki okresowe – 262.941 zł, częściowe utrzymanie ośrodka – 215.818 zł. Łącznie środki budżetu państwa to kwota **2.020.677 zł.**

Pozostała kwota **4.494.094 zł.** pochodziła z budżetu samorządowego i przeznaczona była na realizację zadań własnych, czyli przede wszystkim na świadczenie usług opiekuńczych, zasiłki celowe i w naturze, zasiłki specjalne, dożywianie, opłaty za DPS, schroniska, utrzymanie ośrodka, itp.

Realizowane świadczenia

Zasiłki stałe

przeznaczone w myśl przepisów dla osób niezdolnych do pracy z powodu wieku lub całkowicie niezdolnych do pracy, jeżeli ich dochód, jak również dochód na osobę w rodzinie jest niższy od kryterium dochodowego kwalifikującego do pomocy społecznej, otrzymało **118 osób** na kwotę **598.748 zł.**

Na ubezpieczenie zdrowotne dla osób korzystających z zasiłków stałych oraz uczestników Centrum Integracji Społecznej wydano **60.981 zł.**

Zasiłki okresowe – zadanie własne, obligatoryjne, dotowane przez budżet państwa -zostały wypłacone **154 rodzinom** na łączną sumę **263.291 zł.**, w tym z dotacji wydano **262.941 zł.**, ze środków własnych – **350 zł.** Głównym powodem przyznawania tych zasiłków było bezrobocie, niepełnosprawność i inne przyczyny.

Na obszarze miasta świadczone były zarówno **usługi opiekuńcze „zwykłe”(dla 98 osób)**, których koszt wyniósł **1.060.000 zł.** (w tym odpłatność – 171.971 zł) jak i specjalistyczne dla osób z zaburzeniami psychicznymi (objęto nimi **16 osób** z zaburzeniami psychicznymi - koszt **202.224 zł.** (w tym odpłatność – 30.928 zł). Dotyczy to usług opiekuńczych świadczonych w miejscu zamieszkania.

Z możliwości dziennego 6 – godzinnego pobytu (wraz z wyżywieniem, opieką i zajęciami terapeutycznymi) w **Środowiskowym Domu Samopomocy „Jesteśmy dla Ciebie”** przy ulicy Stolarskiej skorzystało **34 osób** z zaburzeniami psychicznymi, w tym z terenu miasta Kościerzyna **20 osób**. Łącznie na ŚDS wydaliśmy **682.073 zł.**

Od stycznia 2019r. w strukturach MOPS funkcjonuje **Dzienny Dom Pobytu „Senior +”** z przeznaczeniem dla **15 osób**. Rotacyjnie z usług DDP w 2021r. skorzystało **18 osób**. Łącznie na DDP wydaliśmy **356.074 zł.** w tym dofinansowanie **64.080 zł.**

Dożywianie

Realizujemy program rządowy „Posiłek w szkole i w domu” na lata 2019 - 2023. W ramach Programu w 2021r. udzieliliśmy pomocy w zakresie dożywiania w formie posiłków w szkołach, przedszkolach i żłobkach oraz pomocy w formie świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności. Koszt realizacji Programu wyniósł **375.530 zł.**

Z budżetu państwa otrzymaliśmy kwotę **295.000 zł**, co stanowi ok. 79 % całości kosztów, udział środków własnych to kwota **80.530 zł.** czyli ok. 21 % łącznej wartości.

W ramach Programu z posiłków w szkołach i przedszkolach skorzystało **226 dzieci z 105 rodzin** na kwotę **121.945 zł.** Z posiłków w Barze „BISTRO” skorzystało **49 osób** na kwotę **71.211 zł.** Z pomocy na dożywianie w formie zasiłków celowych na zakup posiłku lub żywności skorzystały **283 rodziny** na kwotę **180.886 zł.** Pomoc w formie posiłku nie wymagająca przeprowadzenia wywiadu środowiskowego (na wniosek dyrektora szkoły) – **1.190 zł.**

Zasiłki celowe i w naturze

Udzielono wsparcia **417 rodzinom** na kwotę **389.715 zł**, w tym między innymi:

- **653 świadczeń** przyznano na zakup posiłku lub żywności na kwotę – **180.886 zł.,**
- **3 rodziny** otrzymały wsparcie w wyniku zdarzenia losowego na kwotę **18.000 zł.**
- **162 rodziny** otrzymało z pomocy w postaci zasiłków specjalnych na kwotę **97.475 zł,**

Pozostałą kwotę **93.354 zł** przeznaczono na różne potrzeby bytowe, takie jak zakup opału, żywności, leków i leczenia, drobnego sprzętu gospodarstwa domowego, remontu mieszkania, częściowe uregulowanie należności za czynsz lub energię elektryczną, zakupu odzieży i obuwia itp.

Udzielono również wsparcia **49 osobom** bezdomnym zapewniając schronienie na łączną kwotę **312.759 zł.**

w tym – schroniska zwykłe (10 osób) – 47.082 zł.

schroniska z usługami opiekuńczymi (11 osób) – 160.940 zł.

ogrzewalnia (28 osób) – 104.737 zł.

Domy Pomocy Społecznej

W roku 2021 w domach pomocy społecznej przebywało łącznie **28 osób** z terenu naszego miasta. Kwota za pobyt w/w osób pokrywana ze środków samorządowych wyniosła ogółem **840.317 zł**, z tego odpłatność rodzin to kwota **21.200 zł**. (średni koszt DPS w 2021r. wyniósł 4.429 zł).

Ogółem z pomocy społecznej w 2021 roku skorzystało **691 rodzin**, w tym **139 rodzin** wyłącznie z pracy socjalnej. Rodziny objęte pomocą liczyły łącznie **1 498 osób**.

DODATKI MIESZKANIOWE

W roku 2021 łącznie wypłacono **5.352 dodatków** na kwotę **1.594.709 zł**. W liczbie tej użytkownicy mieszkań w KTBS-ach (komunalnych) otrzymali **1.864 dodatków** na sumę **530.160 zł**, użytkownicy mieszkań spółdzielczych otrzymali **1.195 dodatków** na sumę **323.112 zł**, użytkownicy mieszkań pozostałych tj. wynajmowanych w budynkach prywatnych, mieszkań zakładowych, mieszkań własnościowych w zarządzie KTBS oraz lokali wspólnotowych, otrzymali łącznie **2.293 dodatków** na kwotę **741.437 zł**.

Ponieważ wypłata dodatków mieszkaniowych jest zadaniem własnym gminy, całość wydanych na ten cel środków pochodziła z budżetu naszego samorządu.

W 2021 roku złożono wniosków **962** z tego rozpatrzonych pozytywnie **917** a **45** odmownie.

DODATEK ENERGETYCZNY

Od 1 stycznia 2014r. tut. MOPS wypłaca zryczałtowany dodatek energetyczny wrażliwemu odbiorcy energii elektrycznej. W 2021 r. wypłaciliśmy **283 dodatki** na kwotę **4.062 zł**.

Na obsługę tego zadania otrzymaliśmy **81 zł**. (2% wartości wypłaconych dodatków)

ŚWIADCZENIA RODZINNE

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie realizuje wypłaty świadczeń rodzinnych na podstawie ustawy o świadczeniach rodzinnych z dnia 28.11.2003r.

W ramach świadczeń rodzinnych pomocą objęto **3.636 osób** (świadczenia rodzinne - zasiłki rodzinne, dodatki do zasiłków rodzinnych, świadczenia pielęgnacyjne, zasiłki pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze.)

Wyplacono:

- zasiłki rodzinne – **18.208 świadczeń** na kwotę – **2.130.626 zł.**
- dodatki do zasiłku rodzinnego – **9.309 świadczeń** na kwotę - **1.148.871 zł.**
- świadczenie pielęgnacyjne – **1.900 świadczeń** na kwotę – **3.668.068 zł.**
- zasiłki pielęgnacyjne – **12.202 świadczeń** na kwotę – **2.628.017 zł.**
- jednorazowa zapomoga z tyt. urodzenia dziecka tzw. „becikowe” – liczba świadczeń - **185** na kwotę **185.000 zł.**
- specjalny zasiłek opiekuńczy – **372 świadczeń** na kwotę – **229.468 zł.**
- świadczenia rodzicielskie - **889 świadczeń** na kwotę – **816.819 zł**

Za osoby otrzymujące świadczenie pielęgnacyjne, zasiłki dla opiekuna oraz specjalny zasiłek opiekuńczy odprowadzone zostały składki emerytalno-rentowe w kwocie **717.923 zł.**, natomiast składki zdrowotne uiszczone zostały w wysokości **136.246 zł.**

ZASIŁKI DLA OPIEKUNA

Od czerwca 2014r. tut. MOPS realizuje wypłaty zasiłków dla opiekunów na podstawie ustawy o udzieleniu i wypłacie zasiłków dla opiekunów z dnia 4 kwietnia 2014r. (tj.Dz.U.2017.2092).

W 2021r. w ramach w/w ustawy wypłacono **84 świadczenia** na łączną kwotę **67.780 zł.**

Za osoby pobierające zasiłek dla opiekuna odprowadzono składki emerytalno-rentowe w kwocie **12.285 zł.** oraz składki zdrowotne w kwocie **2.678 zł.**

ŚWIADCZENIA Z FUNDUSZU ALIMENTACYJNEGO

W 2021r. wypłacono z funduszu alimentacyjnego świadczeń dla **154 rodzin** na kwotę **1.260.057 zł.**

REALIZACJA PROGRAM RODZINA 500+

Od kwietnia 2016r. tut. MOPS realizuje wypłatę świadczenia wychowawczego w ramach Programu RODZINA 500+ na podstawie ustawy z dnia 11 lutego 2016r., która została zmieniona i od 1 lipca 2019 r. świadczenie wychowawcze wypłacane jest na wszystkie dzieci do 18 roku życia.

Ogółem wniosków wpłynęło **3.512**. Liczba dzieci objętych świadczeniem wychowawczym to **4.714**. Łączna kwota wypłaconych świadczeń – **28.213.236 zł.** Świadczeń nienależnie pobranych było **5.500 zł.** (w tym spłacono 2.800 zł. pozostało do spłaty 2.700 zł).

W ramach koordynacji świadczeń wychowawczych wypłacono 1.037 na łączną kwotę **510.004 zł.**

Od 2022r. Program Rodzina 500+ będzie realizował Zakład Ubezpieczeń Społecznych. Tut. MOPS będzie wypłacał przyznane świadczenia do końca maja 2022r. będzie również realizował świadczenia przyznane w ramach koordynacji.

JEDNORAZOWE ŚWIADCZENIE W RAMACH USTAWY „ZA ŻYCIEM”

Od 2017r. tut. MOPS realizuje wypłatę jednorazowego świadczenia przysługującego kobiecie posiadającej zaświadczenie o ciężkiej i nieodwracalnej chorobie zagrażającej życiu dziecka, które powstała w prenatalnym okresie rozwoju dziecka. W 2021r. wypłacono **7 świadczeń** w kwocie **28.000 zł.**

ŚWIADCZENIE „DOBRY START”

W roku 2021 jednorazowym wsparciem objęto **27** dzieci **na kwotę 8.100 zł.**

Od czerwca 2021r. wypłatę świadczeń w ramach Programu „Dobry Start” przejął Zakład Ubezpieczeń Społecznych.

REALIZACJA USTAWY O WYCHOWANIU W TRZEŹWOŚCI I PRZECIWDZIAŁANIU ALKOHOLIZMOWI ORAZ O PRZECIWDZIAŁANIU NARKOMANII

Na realizację w/w ustawy Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej przeznaczył kwotę **522.840 zł.** W ramach naszej działalności prowadziliśmy m.in. świetlicę profilaktyczną (Placówka Wsparcia Dziennego), poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne i prawne dla osób doświadczających przemocy, schronienie dla ofiar przemocy. Szersze i dokładniejsze omówienie tych spraw ma miejsce przy okazji sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych dla miasta Kościerzyna za rok 2021.

PRACE SPOŁECZNIE UŻYTECZNE

W roku 2021 realizując Rozporządzenie Ministra Rodziny, Pracy i Polityki Społecznej z dnia 21 grudnia 2017r. (Dz. U. z 2017r., poz. 2447) w sprawie trybu organizowania prac społecznie użytecznych, łącznie wypracowano w Mieście Kościerzyna **7.594** roboczogodziny. Łączna kwota wypłaconych świadczeń wyniosła **67.475 zł.** z tego kwota **40 485 zł.** została zrefundowana ze środków funduszu pracy przez Powiatowy Urząd Pracy w Kościerzynie, natomiast różnica, która powstała z dokonania refundacji przez PUP wyniosła **26.990 zł** i pochodziła ze środków własnych Gminy Miejskiej Kościerzyna. Gmina zapłaciła również za badania lekarskie niezbędne do wykonywania pracy w kwocie **1.804 zł.,** co łącznie wyniosło **28.794 zł.** ze środków własnych gminy.

Prace społecznie użyteczne wykonywane były w 12 jednostkach na terenie Miasta Kościerzyna. Ogółem prace społecznie użyteczne wykonywało **46 osób** - 17 mężczyzn i 29 kobiet.

W tut. ośrodku realizujemy również Rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 1 czerwca 2010r. (Dz. U. 2010. 98. 634) w sprawie podmiotów, w których jest wykonywana kara ograniczenia wolności oraz praca społecznie użyteczna. W 2021r. do MOPS skierowano do w/w prac **72 karanych**, prace te kontynuowało **88 karanych** z lat ubiegłych. W sumie obsługiwano **160 osób karanych**.

REALIZACJA POMOCY MATERIALNEJ DLA UCZNIÓW

Od sierpnia 2017r. realizujemy pomoc materialną dla uczniów, wynikającą z ustawy o systemie oświaty. Stypendia szkolne w 2021r. otrzymało **61 uczniów z 30 rodzin**. Wartość udzielonej pomocy wyniosła **94.789 zł** w tym z dotacji wydaliśmy **75.831 zł**, środki własne to kwota **18.958 zł. (20%)**.

REALIZACJA USTAWY O PRZECIWDZIAŁANIU PRZEMOCY W RODZINIE

Od lutego 2011 roku zarządzeniem Burmistrza Miasta Kościerzyna w sprawie zmiany Regulaminu Organizacyjnego Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej utworzono Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, który realizuje zadania nałożone przez ustawę o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie. Dział ten odpowiedzialny jest za realizację w/w programu.

W mieście Kościerzyna uchwalony został Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna na rok 2021, który jest załącznikiem do Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla miasta Kościerzyna na rok 2021.

W maju 2021r. zarządzeniem Burmistrza Miasta Kościerzyna nastąpiła zmiana składu osobowego Zespołu Interdyscyplinarny w mieście Kościerzyna. W skład Zespołu wchodzi przedstawiciele następujących instytucji:

1. Poradnii Psychologiczno – Pedagogicznej;
2. Szpitala Specjalistycznego w Kościerzynie;
3. Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie;
4. Prokuratury Rejonowej w Kościerzynie;
5. Sądu Rejonowego w Kościerzynie;
6. Niepublicznego Zakładu Opieki Zdrowotnej „Przychodnia” w Kościerzynie;
7. Straży Miejskiej w Kościerzynie;

8. Miejskiej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie;

9. Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie;

W 2021r. odbywały się w budynku MOPS spotkania Zespołu Interdyscyplinarnego (5 spotkań), na których podejmowane były tematy związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie na terenie Miasta Kościerzyna.

Do Przewodniczącego Zespołu Interdyscyplinarnego w 2021r. wpłynęło łącznie 68 wypełnionych formularzy **Niebieskich Kart** (wszczętych w 63 rodzinach, łączna liczba osób w rodzinach to 212, w tym 66 dzieci), wypełnionych przez przedstawicieli instytucji zobowiązanych do wszczynania procedury zgodnie z ustawą (Policja, Pomoc Społeczna, MKRPA, Oświata, Służba Zdrowia), z czego:

Policja – 36;

MOPS – 23;

Służba Zdrowia – 1;

MKRPA – 5;

Oświata – 3.

Spośród wszystkich wszczętych procedur Niebieskich Kart 12 nie było realizowanych ze względu na brak zasadności podejmowania działań (wstępna decyzja podjęta została na posiedzeniu grupy roboczej w sprawie a następnie na posiedzeniu Zespołu Interdyscyplinarnego została ona zatwierdzona). W 2021r. spośród wszystkich realizowanych procedur NK 37 zostało zakończonych z uwagi na ustanie przemocy w rodzinie lub uzasadnionego przypuszczenia o zaprzestaniu dalszego stosowania przemocy w rodzinie oraz zrealizowaniu indywidualnego planu pomocy.

W ramach każdej procedury „Niebieskie Karty” były zwoływane grupy robocze, które pracowały pod kątem zdiagnozowania sytuacji w rodzinie oraz ustalenia działań zmierzających do zaprzestania stosowania przemocy. W skład grup roboczych wchodził przedstawiciele MOPS (pracownicy socjalni, psycholog, specjalista pracy z rodziną, asystenci rodziny, kierownik świetlicy profilaktycznej MOPS, kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie), policji, MKRPA, służby zdrowia, oświaty, sądu.

Łączna liczba odbytych grup roboczych to około 180.

W 2021r. Przewodniczący Zespołu Interdyscyplinarnego wezwał listownie 42 osoby, wobec których istniało podejrzenie, że stosują przemoc w rodzinie. Osobiście stawilo się 24 wezwanych, przeprowadzono z nimi rozmowy w celu zaprzestania stosowania przemocy w rodzinie oraz pouczono o odpowiedzialności karnej za takie postępowanie, wypełniono NK-D.

Przez cały 2021r. systematycznie udzielane było osobom w kryzysie, w tym osobom doświadczającym przemocy w rodzinie, wsparcie psychologiczne, prawne, rodzinne, socjalne i finansowe.

W Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie w okresie od września do grudnia 2021r. realizowane były warsztaty korekcyjno-edukacyjne dla sprawców przemocy, do których przystąpiło 10 osób z terenu miasta Kościerzyna - zmotywowanych przez członków grupy roboczej, 6 osób ukończyło warsztaty.

W budynku MOPS znajduje się mieszkanie interwencyjne dla ofiar przemocy w rodzinie, z którego w 2021r. nie skorzystała żadna osoba.

W listopadzie i grudniu w budynku MOPS odbyły się warsztaty edukacyjne dla rodziców na temat: każdy może być dobrym rodzicem, emocje dziecka, sława ranią czyli jak uniknąć krzyku, kpin i obrażania dziecka. W warsztatach wzięło udział łącznie 19 rodziców.

Dział ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie wspólnie z innymi pracownikami Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej, jak również we współpracy z innymi instytucjami z terenu miasta (placówki oświatowe, placówki służby zdrowia, policja, PCPR, PPP, PIK, MKRPA, Sąd Rejonowy, Prokuratura Rejonowa), realizował działania profilaktyczne, edukacyjne i informacyjne dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie skierowane do mieszkańców naszego miasta.

9 września 2021r. w Światowy Dzień FAS, pracownicy MOPS ubrani byli w specjalne „żółte koszulki z napisem woda tak, alkohol nie” i promowali całkowitą trzeźwość kobiet w ciąży;

W dniach od 1 do 19 listopada 2021r. realizowana była Kampania 19 dni przeciwko przemocy, krzywdzeniu dzieci i młodzieży „Pomarańczowa Wstążka”;

W dniu 11 listopada 2021r. pracownicy MOPS czynnie zaangażowali się w przeprowadzenie Rajdu Niepodległości;

W dniu 19 listopada 2021r. w sali kina Remus w Kościerzynie, kilkunastu pracowników MOPS brało udział w konferencji pt. „Przemoc seksualna ze szczególnym uwzględnieniem pigułki gwałtu”, organizowanej przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie oraz Punkt Konsultacyjno - Informacyjny Polskiego Towarzystwa Zapobiegania Narkomanii;

W dniach od 25 listopada do 10 grudnia realizowana była kampania „Biała Wstążka” – 16 dni przeciwko przemocy wobec kobiet – kampania była współrealizowana przez UM, Straż Miejską. KPP, PSP, OSP;

Secjalista pracy z rodziną oraz kierownik działu ds. przeciwdziałania przemocy w rodzinie MOPS na spotkaniach z dziećmi i młodzieżą ze szkół podstawowych i ponadpodstawowych przeprowadzali warsztaty dotyczące przemocy rówieśniczej, agresji, złości oraz cyberprzemocy;

Przez cały 2021r. przy udziale różnych instytucji z terenu miasta oraz lokalnych mediów rozpowszechniane były informacje i materiały edukacyjne dotyczące zjawiska przemocy w rodzinie oraz informacji o instytucjach, do których można zgłosić się po pomoc i wsparcie.

W czwartym kwartale 2021r. w lokalnej telewizji ukazywały się spoty informacyjne dotyczące oferty pomocy MOPS skierowanej do mieszkańców Miasta, w tym szerokiej oferty związanej z problemem przemocy w rodzinie.

Dodatkowo członkowie Grup Roboczych oraz Zespołu Interdyscyplinarnego brali udział w różnego rodzaju szkoleniach i konferencjach dotyczących przeciwdziałania przemocy w rodzinie.

Należy podkreślić, iż w 2021r. z uwagi na sytuację związaną z pandemią covid – 19 sporo zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie podejmowanych było w formie zdalnej (telefonicznie, mailowo, videokonferencje).

COVID -19

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w ramach działań związanych z pandemią podejmował się dodatkowego zadania związanego z dowozem osób niepełnosprawnych do punktów szczepień. Angażował się również w promocję szczepień.

Zorgnizowano również szczepienia w centrum miasta – w Mobilnym Punkcie Szczepień, gdzie w 3 dni zaszczepiono 340 osób (25.07 – 200 osób; 28.07 – 95 osób; 9.01.2022 – 45 osób)

POTRZEBY W ZAKRESIE POMOCY SPOŁECZNEJ

Pomoc społeczna jest instytucją polityki społecznej państwa, mającą na celu umożliwienie osobom i rodzinom przezwyciężenie trudnych sytuacji życiowych, których nie są one w stanie pokonać, wykorzystując własne uprawnienia, zasoby i możliwości. Zadaniem pomocy społecznej jest wspomaganie klientów w działaniach zmierzających do zaspokojenia ich niezbędnych potrzeb, a nie zagwarantowanie źródła utrzymania osobom, których stan zdrowia pozwala na wykonanie pracy. Jest to wsparcie finansowe dla osoby w jej dążeniu do polepszenia swojej sytuacji życiowej, co nie oznacza bezwarunkowego zaspakajania jej wszystkich żądań. Ponadto pomoc winna mieć charakter przejściowy, skłaniający klienta do aktywizacji i usamodzielnienia się.

Dużym wyzwaniem w 2021r. była działalność ośrodka w okresie pandemii i ograniczeń z nią związanych. Wykonywaliśmy nowe zadania związane z dowozem osób niepełnosprawnych na szczepienia przeciwko COVID-19, jak również działania związane z promocją szczepień.

W 2022 r. Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej będzie kontynuował realizację zadań i prowadzonych działań wynikających z ustaw i innych przepisów prawa, będzie również podejmować nowe inicjatywy w zakresie rozwiązywania problemów społecznych, które są niezbędne, aby instytucja pomocy społecznej była skuteczna i efektywna, a w szczególności poprzez:

- stałe podnoszenie kwalifikacji i kompetencji kadry pomocy społecznej,
- poszerzenie działań służących aktywizacji społecznej, zdrowotnej, edukacyjnej oraz zawodowej poprzez współpracę z ośrodkami wsparcia i innymi placówkami, m.in. schroniskami dla osób bezdomnych, Środowiskowym Domem Samopomocy, Dziennym Domem Pobytu oraz Centrum Integracji Społecznej,
- wspieranie rodzin w pełnieniu ich podstawowych funkcji, głównie w zakresie opieki i wychowania dzieci - dalsze wsparcie asystentów rodzin, doradztwo specjalistyczne, korzystanie z Placówki Wsparcia Dziennego, projekty socjalne, programy ministerialne.

SPRAWOZDANIE

z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny

Od 2012 roku realizujemy ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Określa ona zasady i formy pomocy rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych oraz sprawowania pieczy zastępczej. Obowiązek przedstawienia Radzie Gminy sprawozdania z realizacji zadań wspierania rodziny wynika z art. 179 w/w ustawy.

Rada Miasta w Kościerzynie Uchwałą Nr VII/54/19 Rady Miasta Kościerzyna z dnia 27 lutego 2019r. przyjęła „Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2019-2021”. Określono w nim cele główne oraz zadania mające wspierać rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu ról społecznych.

Niniejsze sprawozdanie powstało na bazie informacji uzyskanych od poszczególnych podmiotów realizujących program.

Poniższe zestawienie tabelaryczne sporządzono zgodnie z celami i działaniami określonymi w w/w Programie.

Cel główny:

Skuteczne wspieranie rodziców w wypełnianiu ich funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

<i>Cel szczegółowy 1: Prowadzenie działalności profilaktycznej sprzyjającej umocnieniu rodziny i wypełnianiu przez nią funkcji opiekuńczo-wychowawczych</i>	
Analiza sytuacji rodzin dysfunkcyjnych	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba analizowanych rodzin:<ul style="list-style-type: none"> - pomoc społeczna - 542 rodzin, którym przyznano świadczenia w tym liczba osób - 1.147 - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych - 59 wnioski (Postanowienia wydane przez Sąd: leczenie zamknięte - 4, leczenie otwarte - 7 - przemoc w rodzinie - założono - 64 NK • Liczba rodzin w kryzysie - 98 (przemoc, alkoholizm, narkomania, sytuacje kryzysowe)
Upowszechnianie funkcji i zwiększenie zatrudnienia asystentów rodziny	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba zatrudnionych asystentów rodzin - 3 • Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny - 34 (gdzie max 1 asystent to 15 rodzin) • Liczba rodzin, które nabyły umiejętności samodzielnego funkcjonowania - 2
Edukacja mająca na celu podniesienie kompetencji opiekuńczo-wychowawczych rodziców	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów prowadzących zajęcia edukacyjne - 2 <ol style="list-style-type: none"> 1) Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Kościerzynie:<ul style="list-style-type: none"> - liczba dzieci przyjętych w poradni – ok. 550 - „Szkoła dla Rodziców” - 25 osób - „Socjoterapia” - 6 osób - Terapia logopedyczna - ok. 75 dzieci - Terapia pedagogiczna - 15 osób 2) MOPS w Kościerzynie:<ul style="list-style-type: none"> - udzielanie porad indywidualnych w zakresie problemów wychowawczych z dziećmi

	<ul style="list-style-type: none"> - konsultacje telefoniczne z pedagogami szkolnymi w zakresie działań profilaktycznych - udział w Rajdzie Niepodległości – wyzwolenie K-ny - Światowy Dzień Zdrowia (Facebook) - udział w światowym Dniu FAS, Dzień Świadomości FASD <p>Udział w Kampaniach:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Międzynarodowa Kampania 19 dni przeciwko przemocy i krzywdzeniu dzieci i młodzieży - Międzynarodowa Kampania 16 dni Akcji przeciwko przemocy ze względu na płeć. <ul style="list-style-type: none"> - warsztaty edukacyjne dla rodziców: każdy może być dobrym rodzicem, emocje dziecka, słowa ranią czyli jak uniknąć krzyku i kpin i obrażanie dziecka. - Konferencja „Przemoc seksualna ze szczególnym uwzględnieniem pigułki gwałtu” - Warsztaty dot. przemocy rówieśniczej, agresji, złości oraz cyberprzemocy.
Zapewnienie specjalistycznego poradnictwa rodzinnego, prawnego, psychologicznego, w zakresie uzależnień	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba podmiotów udzielających wsparcia - 4 - Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna: <ul style="list-style-type: none"> liczba dzieci przyjętych w poradni - 550 osób - MOPS w Kościerzynie: <ul style="list-style-type: none"> Prawnik - liczba rodzin objętych wsparciem - 121 Psycholog -liczba rodzin objętych wsparciem - 60 Specjalista d/s rodziny - liczba rodzin objętych wsparciem - 41 - Poradnie Uzależnień - Centrum Psychologiczno-Pastoralne „Więź”
Cel szczegółowy 2 : Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin	
Analiza sytuacji rodzin z dziećmi	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin z dziećmi - 219 w tym liczba osób w tych rodzinach - 878
Zapewnienie pomocy pieniężnej, rzeczowej oraz w postaci pracy socjalnej rodzinom	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba rodzin korzystających ze świadczeń pieniężnych i pracy socjalnej - 691 w tym osób – 1.498 • Liczba rodzin z dziećmi korzystających ze świadczeń pomocy społecznej i pracy socjalnej - 219 w tym osób - 878 • Liczba dzieci dożywianych - 226 • Liczba osób objętych wsparciem w postaci świadczeń rodzinnych – 3.636 • Liczba osób objętych funduszem alimentacyjnym- 154 rodziny , • Liczba dzieci, na które przyznano świadczenie 500+ - 4.714 • Liczba dzieci otrzymujących stypendia szkolne - 61
Działania na rzecz rodziny dotkniętej bezrobociem	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba programów aktywizujących skierowanych do bezrobotnych z terenu miasta Kościerzyna - 6 programów (Algorytm, Program Regionalny, projekt w ramach POWER, projekt w ramach RPO, Rezerwa Ministra, PFRON) • Liczba osób uczestniczących w programach aktywizujących z terenu miasta Kościerzyna -

	<p>409 osób w tym:</p> <ul style="list-style-type: none"> • Liczba osób pracujących w ramach prac społecznie użytecznych - 40 osób • Liczba osób wykonujących prace interwencyjne - 118 osób • Dotacje na rozpoczęcie działalności gospodarczej - 41 osoby • Szkolenia – 49 osób • Refundacja kosztów wyposażenia stanowisk - 65 • Staże zawodowe – 93 osób • Zatrudnienie wspierane – 3 osób
<i>Cel szczegółowy 3: Wspieranie form organizacji czasu wolnego służących umocnieniu więzi rodzinnych</i>	
Wspieranie rodzin w dostępie do aktywnych form wypoczynku	<ul style="list-style-type: none"> • Ilość zorganizowanych kolonii i podobnych form wypoczynku dla dzieci - 1 (Kurator Oświaty) • Liczba dzieci objętych wsparciem - 18 • KDK - liczba zorganizowanych kolonii i podobnych form wypoczynku dla dzieci - 3 Liczba zorganizowanych imprez na rzecz rodziny - 29. Liczba dzieci objętych wsparciem – 121 Liczba inicjatyw dla rodziny -11
Organizowanie festynów, imprez rekreacyjno sportowych dla rodzin	<ul style="list-style-type: none"> • Światowy Dzień Zdrowia/Facebook • Światowy Dzień FAS • XII RAJD Kaszubski z okazji 101 Rocznicy Wkroczenia Wojsk Polskich do Kościerzyny (zdalnie) • Tydzień Pomocy Osobom Pokrzywdzonym Przestępstwem • Międzynarodowa Kampania 19 dni przeciwko krzywdzeniu dzieci i młodzieży • Międzynarodowa Kampania 16 dni przeciwko przemocy ze względu na płeć • Światowy Dzień HIV/AIDS • Konferencja „Przemoc seksualna ze szczególnym uwzględnieniem pigułki gwałtu • Warsztaty dot. przemocy rówieśniczej, agresji, złości oraz cyberprzestrzeni • Trzy Pikniki Rodzinne „Kolory Trzeźwości”
Wspieranie i rozwój placówek wsparcia dziennego oraz świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba placówek wsparcia dziennego - 1 • Liczba dzieci - 30 • Świetlice popołudniowe – Liczba dzieci – 46 <ol style="list-style-type: none"> 1. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 1 2. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 2 3. Zespół Szkolno-Przedszkolny nr 3 4. Szkoła Podstawowa nr 6 5. Szkoła Podstawowa nr 4 6. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy 7. Integracyjna Prywatna Szkoła Podstawowa

	„Montessori”
Realizacja Programu wspierającego rodziny wielodzietne KARTA DUŻEJ RODZINY	<ul style="list-style-type: none"> • Karta Dużej Rodziny - 2021r. <ul style="list-style-type: none"> - liczba wydanych kart: 190 - liczba nowych rodziny-34 - od początku programu wydano 3741 kart Programem objęto 707 rodzin
<i>Cel szczegółowy 4 : Wzmacnianie działań w zakresie zapewnienia bezpieczeństwa w rodzinie</i>	
Realizowanie zadań związanych z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba NK - 68 (procedurę wszczęto w 63 rodzinach, gdzie było 66 dzieci) • Liczba grup roboczych - ok. 180 • Nikt nie skorzystało z mieszkania MOPS
Pomoc środowiskom zagrożonym problemem uzależnienia od alkoholu	<ul style="list-style-type: none"> • Liczba wniosków skierowanych do Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Kościerzynie - 59 • Liczba osób skierowanych do biegłych - 21 • Liczba osób, wobec których Sąd zastosował obowiązek leczenia odwykowego, otwartego - 7

Zadania z zakresu wspierania rodziny realizowaliśmy poprzez:

1. Zapewnienie pomocy materialnej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji finansowej.
2. Prowadzenie intensywnej pracy socjalnej w rodzinach zagrożonych i przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.
1. Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych - przydzielanie asystenta rodziny.
2. Umożliwienie dostępu do poradnictwa specjalistycznego w tut. MOPS, jak również w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej.
3. Rozwijanie poradnictwa rodzinnego oraz prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów uzależnień od alkoholu i od innych środków psychoaktywnych.
4. Współpracę wszystkich podmiotów pracujących na rzecz rodziny biologicznej w zakresie kreowania i upowszechniania pozytywnych wzorców funkcjonowania rodziny.
5. Wspieranie rodzin we wzmocnieniu i odzyskiwaniu zdolności do prawidłowego funkcjonowania w celu zapobiegania umieszczania dzieci w pieczy zastępczej lub umożliwiania powrotu dzieci do rodziny naturalnej.
6. Współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
7. Prowadzenie Placówki Wsparcia Dziennego oraz świetlic dla dzieci i młodzieży.

W roku 2021 w tut. MOPS pracę asystenta rodziny wykonywały 3 osoby. Asystent rodziny może w tym samym czasie prowadzić pracę z 15 rodzinami. W 2021r. asystenci pracowali łącznie z 34 rodzinami. Zgodnie z ustawą o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej

asystencji są zobowiązani do systematycznego podnoszenia swoich kwalifikacji w zakresie pracy z dziećmi i rodziną poprzez udział w szkoleniach oraz samokształceniu. Tut. Ośrodek umożliwił udział w szkoleniach.

Zatrudnienie asystentów wyniosło **166.295 zł.** (z budżetu państwa otrzymaliśmy 4.479 zł)

Placówka Wsparcia Dziennego prowadzona w formie opiekuńczej. Liczba miejsc - 30, przeciętna liczba dzieci korzystających - 15. Łączny koszt utrzymania Placówki to kwota **240.688 zł.**

W 2021 roku współfinansowaliśmy pobyt w pieczy zastępczej 68 dzieci z terenu miasta w łącznej kwocie **519.585 zł.**, z tej grupy **12** dzieci opuściło pieczę zastępczą (2 dzieci – adopcja, 7 – powrót do rodziny biologicznej, 3 – usamodzielniała się)

W roku 2022r. będziemy nadal ponosić odpłatność za 56 dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej odpowiednio:

- 1) 10% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w pierwszym roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej,
- 2) 30% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w drugim roku pobytu dziecka w pieczy zastępczej.
- 3) 50% wydatków na opiekę i wychowanie dziecka – w trzecim roku i następnych latach pobytu dziecka w pieczy zastępczej

Koordynatorem i głównym realizatorem Gminnego Programu Wspierania Rodziny był Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej. Realizacja Programu odbywała się poprzez wsparcie pracowników socjalnych i asystentów rodziny oraz inne instytucje pracujące na rzecz dziecka i rodziny. Ważnym elementem pracy z dzieckiem i rodziną były cykliczne spotkania organizowane przez PCPR, w których brali udział pracownicy socjalni i asystenci rodzin dotyczących sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej oraz ich rodzin biologicznych.

Potrzeby związane z realizacją zadań wynikających z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej to:

1. utrzymanie dotychczasowego poziomu finansowania zadań
2. utrzymanie liczby zatrudnionych asystentów rodziny.

Kościerzyna, 24 luty 2022r.

Dyrektor Miejskiego Ośrodka
Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Sylwia Trzebiatowska